

Motion till riksdagen 2016/17:1433

av **Johan Hedin (C)**

Bättre regler för legala vapen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket för bössmakare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket för hur företag kan äga, låna ut och hyra ut vapen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en rullande licensgivning med aktivitetskrav i stället för femårslicenser och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket för licenshantering så att vapenhandlare kan administrera vapenbyteslicenser och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av det samlade regelverket för tillståndsgivning och innehav av legala vapen och vapendelar och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket för tillståndsgivning för vapenförvaring och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder för att underlätta för personer att komma till Sverige på jakt eller tävlingsskytte och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det europeiska vapenpasset och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Jakten är en viktig del av många svenskers tillvaro och jaktturism är en växande näring på många håll i landet. Dock finns hinder för utvecklingen för de branscher som har med jakt att göra och det finns en hel del krångel behäftat med hanteringen av exempelvis vapenlicenser med mycket långa provotider och oklarheter kring vilka vapen som ska kunna anses vara tillåtna för jakt.

Tillåt hantverksmässigt tillverkade vapen

Bössmakeri är en hantverkstradition som är väl värd att vårda och utveckla. Allt fler verkar intresserade av att köpa ett handbyggt jaktvapen, anpassat just för ägarens speciella förutsättningar. Det är i sig bra, i och med att det kan leda till bättre och säkrare jaktskytte med färre skadskjutningar som följd. Det är emellertid i dagsläget oerhört svårt för en bössmakare att få tillstånd för att få tillverka och sälja ett jaktvapen som byggs från grunden. Det krävs i praktiken ett godkännande från Inspektionen för strategiska produkter, ISP, vilket är mycket svårt att få. Om detta är en effekt av ISP:s tolkning av regelverket, eller om lagändringar krävs ska regeringen pröva detta i en utredning, syftande till att göra det lättare för bössmakare att tillverka och sälja vapen från grunden, så att dessa vapen kan säljas under samma förutsättningar som ett fabriksstillverkat vapen. Naturligtvis med samma höga krav på licensprövning och annat.

Licens för juridisk person

För bössmakare, vapenhandlare och företag som erbjuder jaktturism finns ett värde i att kunna äga och stå som licensinnehavare på vapen för utlåning eller uthyrning till kunder som har licens för vapen i samma vapenklass. Regeringen bör titta på hur detta skulle kunna ske med bibehållna krav på säkerhet och god ordning.

Rullande licenser med aktivitetskrav

Femårslicenser gäller för många sportskyttevapen. Det är i många stycken en trubbig begränsningsmodell för tillståndsgivningen. Skjutvapen är potentiellt mycket farliga och de ska endast kunna ägas och brukas av den som är laglydig och omdömesgill, men som också kan motivera ett behov av ett visst vapen för ett legitimt ändamål, såsom jakt eller sportskytte. Regeringen bör överväga om inte en rullande tillståndsperiod med aktivitetskrav vore bättre än en femårsmodell, så att licensen fortlöper så länge som vapenägaren tränar och tävlar aktivt med vapnet.

Vapenbyteslicenser

Regeringen bör också överväga om ett förenklat licensansökningsförfarande skulle kunna ske hos vapenhandlare, när en köpare byter in ett vapen i samma vapenklass. Vid bytestillfället anmäls ändringen till polisen som registrerar förändringen och skickar bekräftelse till kund och handlare. Detta har ingen negativ påverkan på säkerheten, då det bara är frågan om att ett likvärdigt vapen byts mot ett annat, men det kan avlasta trycket hos polisen för ansökningar om nya licenser och på samma gång göra livet något lättare för alla handlare ute i landet som idag drabbas hårt av att deras kunder tvingas vänta orimligt länge på sina licenser.

Enhetlig licensprövning inom rimlig tid

Under de senaste åren har handläggningstiderna inom stora delar av polisväsendet blivit oacceptabelt långa. Variationerna inom landet är så pass stora att det inte går att hänvisa till enskilda handläggningssystem. Hösten 2016 uppger polisen att den förväntade handläggningstiden i region Syd är 20 veckor, medan region Mitt har en förväntad handläggningstid på mellan fem och sju veckor. Riksdagens ombudsman har i kraftiga ordalag kritiserat detta förhållande. JO påpekar att det är särskilt viktigt att licenshanteringen fungerar eftersom både jägare, skyttar och vapenhandeln direkt drabbas om ansökningarna inte handläggs snabbt och effektivt. För Sveriges vapenhandlare innebär de långa handläggningstiderna att de inte kan ta betalt för sålda vapen och inte heller ta in nya i lagret. Det innebär direkta ekonomiska skador för handlarna.

Därtill tillämpas de samlade regelverken på ett olikartat sätt i landet när det gäller tillståndsgivning, detta är inte acceptabelt. Riksdagen har vid ett flertal tillfällen uppmanat regeringen att vidta åtgärder för att minska de långa väntetiderna. Riksdagen har även tillkännagett för regeringen att det måste ske en enhetlig tillämpning inom landet vad gäller licenshantering. Vi kan tyvärr konstatera att problemen kvarstår inom Polismyndigheten.

Digitalt ansökningsförfarande

Riksdagen beslöt, den 27 maj 2015, att tillkännage för regeringen att se till att det införs ett digitalt vapenhandlarregister i Sverige som är integrerat med polisens vapenregister. Beslutet fattades på förslag av ett enigt justitieutskott efter en motion från Alliansen. Regeringen bör snarast efterkomma riksdagens beslut – dels för att det skapar en större samlad kontroll vid eventuella brottsutredningar, dels för att underlätta hanteringen för vapenhandlarna. Riksdagen har även tillkännagett för regeringen att ett digitalt ansökningsförfarande för vapenlicenser ska införas. Ingen av dessa åtgärder har ännu genomförts.

Översyn av det samlade regelverket

Vapen påverkas av den tekniska utvecklingen i likhet med många andra produkter. I dag har vi ett antal särregler för enskilda delar, som exempelvis ljuddämpare, instickspipor etc. Vi menar att det är dags att ta ett samlat grepp över de olika särreglerna och att även se över legaldefinitionerna i lagstiftningen för att få till stånd ett regelverk som är mer anpassat i tiden. Vi vill få till stånd ett regelverk som inte försvårar för jakt- och sportskyttar i onödan. Ett sådant regelverk ska naturligtvis vara utformat på ett sätt som inte gör det möjligt att av olika delar skapa ett nytt vapen med funktioner som man inte har rätt att få licens till.

Regelverket för vapenförvaring

Det är väsentligt att vapen förvaras på ett säkert sätt. Förvaring av det egna vapnet hos en annan person kräver tillstånd. Det är en rimlig ordning. Det kan dock många gånger vara motiverat att förvaring sker på ett annat ställe än i den egna bostaden. Många jägare jagar regelmässigt på andra orter än där de är bosatta. Att vapnet försvaras på ett säkert sätt där jakten sker, i stället för att transporteras över långa avstånd, är en fördel. Det finns anledning att se över regelverket så att fler i denna situation kan få detta tillstånd.

Jaktturism

Sverige har valt att inte erkänna det europeiska vapenpasset. Vi har fortfarande krav på införseltillstånd för alla personer som vill resa till Sverige såväl från EU-länder som från andra länder för att jaga eller bedriva tävlingsskytte. Ett tillstånd kostar 700 kr och tar normalt minst sex veckor att erhålla. Detta gör att den inre marknaden inom EU försvåras och det blir ibland nästan omöjligt att besöka Sverige för att jaga, i vart fall mer spontant och med kortare varsel. Många kan inte planera månader innan en jaktsäsong när man till exempel vill åka och hälsa på en vän för att jaga. Det är också svårare för företag att erbjuda jaktjänster eftersom det är svårt att ta emot utländska kunder.

Tidigare motiverade Polismyndigheten detta med att man vill göra en vandelsprövning av de personer som reser in i Sverige med vapen. Såvitt känt kan dock inte den svenska polisen utföra kontroller med utländska register för att göra denna bedömning. Detta innebär således att det varken görs någon registerkontroll eller vandelsprövning. Något reellt motiv till kravet på införseltillstånd tycks alltså inte finnas.

När det gäller medborgare från Finland, Norge och Danmark behövs inte något införseltillstånd. Detta har fungerat bra under lång tid och har bl.a. motiverats av de skäl som angivits ovan. Detsamma, fast med krav på EU-vapenpass och inte bara nationellt tillstånd, bör också gälla för bosatta i alla EU:s medlemsstater.

Johan Hedin (C)